

»Deskanje med knjigami« ali kako s pomočjo pametnih telefonov, tablic in QR-kod usvojiti knjižnični fond

»Surfing the Books« – Using Smartphones, Tablets and QR Codes to Access Library Resources

Metka Kostanjevec

UDK 027.8:004

Izveček

Naučiti dijake izbrati primerne vrste in ustrezno količino informacijskih virov za rešitev raziskovalnega ali učnega problema, je eden temeljnih ciljev knjižničnega informacijskega znanja (KIZ) v gimnaziji. Zato je zelo pomembno, da dijaki poznajo sistem postavitve knjižničnega gradiva v šolski knjižnici, v našem primeru je to sistem univerzalne decimalne klasifikacije oz. UDK-sistem.

V prispevku je opisan primer, kako dijake s pomočjo sodobne tehnologije (računalnika, tablic, pametnih telefonov in QR-kod) pritegniti k samostojnemu iskanju knjižničnega gradiva in jih tako naučiti reševati njihove lastne informacijske potrebe.

Ključne besede

knjižnica, knjižnično informacijsko znanje, UDK-sistem, pametni telefon, tablica, QR-koda

Abstract

One of the key goals in gaining library information skills in secondary school is to teach students how to select the appropriate type and amount of information sources to solve a research or learning problem. For this reason, it is important that students know how to use the school library book system, in our case, the Universal Decimal Classification (UDC system).

The article describes how modern technologies (computers, tablets, smartphones and QR codes) can be used to encourage students to search for books independently and teach them to meet their own information needs.

Keywords

library, library information skills, UDC system, smartphone, tablet, QR code

T. i. mobilna učilnica s sodobno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo omogoča aktivno vključevanje vseh akterjev pouka v proces vzajemnega učenja in s tem konstruktivno sodelovanje ter medgeneracijsko in interdisciplinarno prenašanje znanj

UVOD

Eden temeljnih ciljev pouka knjižničnega informacijskega znanja je, da dijaki usvojijo in razumejo razvrstitev knjižničnega gradiva v šolski knjižnici. Ni namreč dovolj, da v knjižničnem katalogu najdejo želeno gradivo, temveč je nujno, da ga znajo sami najti tudi na knjižnih policah. Pri vsem tem jim je lahko v veliko pomoč sodobna računalniška ter komunikacijska tehnologija, ki ob ustrezni rabi olajša iskanje in občutno skrajša čas, potreben za zadovoljevanje informacijskih potreb.

Na poti k doseganju omenjenih ciljev smo na Prvi gimnaziji Maribor izvedli pouk KIZ, pri katerem so vsi dijaki 1. letnika usvajali postavitev gradiva v šolski knjižnici s pomočjo pametnih telefonov, tablic in QR-kod. Iskanje smo izvedli tako v okviru samostojne izvedbe ur KIZ kot tudi v medpredmetnih povezavah, in sicer je moral vsak oddelek iskati gradivo z vsaj naslednjih predmetnih področij: najmanj enega (tujega) jezika, enega naravoslovnega in enega družboslovnega predmeta.

IZ TEORIJE V PRAKSO ...

Naši cilji so bili:

- S pomočjo sekundarnega elektronskega informacijskega vira (lokalnega kataloga ŠK) dijaki poiščejo ustrezno gradivo za reševanje nalog po postavitveni oznaki – signaturi na policah v šolski knjižnici.
- Za reševanje informacijskega problema dijaki uporabljajo IKT (tablice, pametne telefone).
- Razvijanje nekaterih ključnih kompetenc, in sicer:
  - **učenje učenja:** s pridobljenimi informacijami dijaki dopolnjujejo že znano snov ter usvajajo novo znanje;
  - **osnovne kompetence v znanosti in tehnologiji:** dijaki uporabljajo knjižnični prostor, postavitev gradiva, signaturo, UDK, iščejo informacije;
  - **digitalna pismenost:** dijaki rešujejo

naloge s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Za izvedbo učnih ur smo potrebovali naslednje pripomočke:

- računalnike
- tablice
- pametne telefone
- generator QR-kod (npr. <http://www.qr-code-generator.com>).

Da bi lahko izvedli zastavljene naloge, smo knjižničarka in profesorice na predmetnih aktivih na podlagi kurikula za KIZ in učnih načrtov za posamezne predmete najprej skupaj pripravile vprašanja. Knjižničarka sem nato za vsako od vprašanj s pomočjo generatorja QR-kod oblikovala QR-kode ter jih nalepila na police v šolski knjižnici oz. na zadnje platnice knjižničnega gradiva, ki je bilo predmet iskanja.

Načrtovano delo smo izvedli v t. i. blokurah oz. dveh povezanih urah. Dijaki so se razdelili v pare (naenkrat je bila prisotna le polovica razreda). Vsak par je dobil svoja navodila (glej prilogo 1); vsak par je dobil drugačne naloge (glej prilogi 2 in 3), le zadnje naloge so imeli vsi enako, a dijaki tega niso vedeli.

SKLEP

Ob koncu izvedenega pouka smo bili zadovoljni vsi vpleteni: dijaki, ki so v veliki večini brez težav uspešno našli v nalogah zahtevano gradivo, in profesorice ter profesorji, ki smo le še utrdili svoje prepričanje o tem, da sodobna tehnologija ni le nujno zlo, temveč velikokrat zelo pomemben (motivacijski) dejavnik, ki olajša pouk in ga naredi še zanimivejšega in privlačnejšega za naše učence. T. i. mobilna učilnica s sodobno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo omogoča aktivno vključevanje vseh akterjev pouka v proces vzajemnega učenja in s tem konstruktivno sodelovanje ter medgeneracijsko (dijaki so mnogokrat veliko spretnejši v uporabi sodobne tehnologije kot profesorji) in interdisciplinarno prenašanje znanj.

Viri

Kurikul. Knjižnično informacijsko znanje: gimnazija: splošna, klasična, strokovna gimnazija (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. ISBN 978-961-234-684-3.

Posodobitve pouka v gimnazijski praksi. Knjižnično informacijsko znanje (2010). 1. izd., 1. natis. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

METKA KOSTANJEVEC, prof. slov., knjižničarka na Prvi gimnaziji Maribor
Naslov: Prva gimnazija Maribor, Trg generala Maistra 1, 2000 Maribor
E-naslov: metka.kostanjevec@prva-gimnazija.org

PRILOGA 1: Primer navodil za reševanje

NAVODILA ZA ISKANJE ZAKLADA

UDK, signatura

Vaje - Par št. 2

Iskanje zaklada se začne z odgovorom na spodaj zapisano 1. nalogo, ki 'se skriva' v tej QR-kodi*:

Če jo boste pravilno rešili, vam bo QR-koda na najdeni literaturi odkrila naslednje vprašanje. S pravilno rešitvijo boste prišli do nove QR-kode in novega vprašanja ... Tako nadaljujete do zadnjega vprašanja. Par, ki prvi pravilno reši vseh 20 vprašanj oz. nalog, zmaga in dobi »skriti zaklad«.

* Naloga se je glasila:

1. naloga

S pomočjo COBISS/OPAC-a ugotovite, ali v šolski knjižnici PGM imamo delo **Slovenika: slovenska nacionalna enciklopedija**. Če da, ga poiščite na polici in prepisite njegovo signaturo. Če ga nimamo, poiščite katero koli drugo enciklopedijo o Sloveniji in/ali Slovencih in prepisite njeno signaturo.

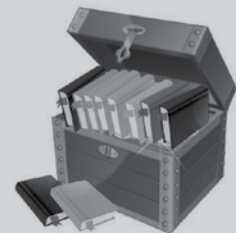

PRILOGA 2: Delovni list 'Iskanje zaklada'

ISKANJE ZAKLADA:

UDK, signatura - vaje

1. Katere špansko-slovenske slovarje imamo? Zapiši naslov vsaj dveh. (UDK 81'374.81/82NEM)
_____
_____
2. Katere francoske revije si lahko izposodiš v naši šolski knjižnici?
_____
_____
3. Poišči knjigo o zgodovini medicine avtorja Petra Borisova in izpiši signaturo.
_____
_____
4. Zapiši lokalni UDK, ki v naši knjižnici označuje polico z gradivom za matematiko.
_____
_____
5. Poišči učbenik za pouk zgodovine v 1. letniku in izpiši signaturo.
_____
_____
6. Poišči Cankarjevo literarno delo, prevedeno v nemščino. Zapiši signaturo.
_____
_____
7. Na policah z grško klasično književnostjo poišči Herodotovo knjigo **Zgodbe**. Zapiši, kdaj je izšla in katera založba jo je izdala.
_____
_____
8. Na knjižnih policah poišči vsaj 1 turistični vodnik po Sloveniji in prepisi signaturo.
_____
_____
9. Prepisi lokalni UDK, ki označuje polico z dramskimi deli slovenskih avtorjev.
_____
_____
10. Poišči delo **Romeo in Julija** avtorja Williama Shakespeara, ki je izšlo v zbirki Klasje, in prepisi signaturo.
_____
_____
11. Janek Musek je znan slovenski psiholog. Poišči eno njegovo knjigo in prepisi njeno signaturo.
_____
_____
12. Poišči zgoščenko **Mešani na žarkih** našega profesorja Bojana Sedmaka. Preveri, ali imamo tudi njegovo pesniško zbirko z naslovom Tisto? Z najdenega gradiva prepisi signaturo.
_____
_____
13. Poišči **Atlas sveta za osnovne in srednje šole**. Prepisi signaturo.
_____
_____
14. Zapiši lokalni UDK, ki v naši knjižnici označuje polico z gradivom za gledališče.
_____
_____
15. Poišči vsaj eno matematično vadnico, ki vsebuje vaje za realna števila, in prepisi signaturo.
_____
_____
16. Poišči DVD s filmom **Ne čakaj na maj** in prepisi signaturo.
_____
_____
17. Poišči knjigo **Saving private Ryan** Maxa Allana Collinsa, ki jo potrebujete za angleško bralno značko (zbirka Penguin Readers, Level 6).
_____
_____
18. Poišči pesniško zbirko Charlesa Baudelaira Rože zla in prepisi signaturo.
_____
_____
19. Poišči **Slovensko slovnico** Jožeta Toporišiča in prepisi signaturo.
_____
_____

Nemščina na knjižnih policah šolske knjižnice

1. Katere nemške revije si lahko izposodiš v naši šolski knjižnici? Zapiši vsaj 3 naslove.

_____

_____

2. Katere nemško-slovenske slovarje imamo? Zapiši vsaj 2 naslova. (UDK 81'374.81/82NEM)

_____

_____

3. Wolfgang Goethe je eden najbolj znanih nemških pisateljev. Poišči v knjižnici eno od njegovih literarnih del v nemščini in zapiši naslov. (UDK 82=112.2)

_____

_____

4. Pri Cankarjevi založbi je že večkrat izšel roman Hermana Hesseja **Stepni volk**? Prepiši letnice izdaj, ki so na voljo v naši knjižnici. (UDK 821.112.2)

_____

_____

5. Katere vrste slovarjev v povezavi z nemščino najdeš? Zapiši njihove naslove.

_____

_____

6. Poišči Cankarjevo literarno delo, prevedeno v nemščino. (UDK 82=112.2) Prepiši naslov in signaturo.

_____

_____

7. Poišči 4 knjige mladinske književnosti v nemškem jeziku in zapiši njihove naslove.

_____

_____

8. Med knjižnimi policami poišči 4 učbenike za nemščino in zapiši njihove naslove. (UDK 81=112.2)

_____

_____

9. Napiši signaturo vodnika po mestu Dunaj. (UDK 913/919(036))

_____

_____

Delo s slovarji

1. V slovensko-nemškem slovarju poišči samostalnik, ki se začne na prvo črko tvojega imena, in izpiši slovnično-pomenske podatke, ki so zapisani.

_____

_____

2. V nemško-slovenskem slovarju poišči samostalnik, ki se začne na prvo črko tvojega priimka, in izpiši slovnično-pomenske podatke, ki so zapisani.

_____

_____

3. V nemško-nemškem slovarju poišči razlago besede »zeitgenossisch«.

_____

_____

